

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2011 M. VASARIO 17 D. NUTARIMO
NR. 197 „DĖL VALSTYBĖS ARCHYVŲ NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR.
1786 „DĖL LIETUVOS VYRIAUSIOJO ARCHYVARO TARNYBOS NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

PROJEKTŲ

(toliau –nutarimų projektai)

(TAP-22-1158) (22-8996), (TAP-22-1157) (22-8505(2))

Nr. NV-1864

Vilnius

Įvertinę nutarimų projektus ir siūlomus tvirtinti Lietuvos valstybės istorijos archyvo, Lietuvos centrinio valstybės archyvo, Lietuvos valstybės naujojo archyvo, Lietuvos ypatingojo archyvo, Lietuvos literatūros ir meno archyvo, Kauno regioninio valstybės archyvo, Klaipėdos regioninio valstybės archyvo, Šiaulių regioninio valstybės archyvo, Vilniaus regioninio valstybės archyvo nuostatų projektus teikiame šias pastabas bei pasiūlymus.

Bendri pastebėjimai dėl keičiamų 9 archyvų nuostatų projektų:

1. Pagal Biudžetinių įstaigų (BĮ) įstatymo 5 str. 4 d. 1 p. dokumente, kuriuo steigiama biudžetinė įstaiga, be kita ko, turi būti nurodyta ir biudžetinės įstaigos buveinė. Siūlytina įvertinti, ar archyvų steigimo dokumentuose yra nurodytos archyvų buveinės. Jeigu nėra, siūlytina apsvarstyti tai įtvirtinti keičiamame Vyriausybės nutarime.

2. Archyvų nuostatų nuostatoje numatančioje, kad „Archyvų nuostatai keičiami ir tvirtinami Vyriausybės nutarimu“, derinant ją su BĮ įstatymo 6 str. 2 d. 10 p. išbrauktini žodžiai „ir tvirtinami“.

3. Pirmą kartą minint sąvoką „darbuotojai“ papildytina „dirbantys pagal darbo sutartį“.

4. Taip, kaip yra formuluojamas archyvų nuostatuose archyvų veiklos tikslai, manytume, kad tai labiau atspindi archyvų uždavinius, vykdomas funkcijas o ne tikslus. Tikslas turėtų nurodyti kokio rezultato yra siekiama plačiąja prasme, o veiksmai kuriais yra siekiama nurodyto tikslo yra funkcijų (uždavinių) reguliavimo dalykas. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad taip, kaip nuostatuose formuluojami archyvų tikslai, iš Dokumentų ir archyvų įstatymo 5 str. 4 d. perrašomos netikslios formuluotės.

5. Archyvų nuostatuose formuluojama funkcija - Lietuvos vyriausiojo archyvaro pavedimu rengia dokumentų ir archyvų valdymo ir naudojimo srities poįstatyminių teisės aktų projektus – ar tai reiškia, kad šia nuostata siekiama suteikti viešojo administravimo įgaliojimus vykdyti administracinį reglamentavimą, ar tik siūloma numatyti tiesiog galimybę rengti teisės aktų projektus be įgaliojimų juos priimti.

6. Archyvų nuostatuose numatoma, kad kitose visuomenės informavimo priemonėse archyvo vieši pranešimai galės būti skelbiami teisės aktų nustatytais atvejais – ar tikrai yra tokių teisės aktų?

7. Vertinant sistemiškai, o taip atsižvelgiant į vidaus reikalų ministro patvirtintas nuostatų rengimo rekomendacijas (2007 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 1V-15), nuostata, kad archyvas atlieka Dokumentų ir archyvų įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje valstybės archyvams

nustatytas funkcijas, turi būti dėstoma funkcijų pradžioje, o kituose punktuose turi būti išdėstomos tik tos funkcijos, kurios nedubliuoja įstatyme nustatytų funkcijų (pvz., dubliuoja nurodytos funkcijos dėl kultūrinės edukacijos, dėl juridinius faktus patvirtinančių dokumentų išdavimo ir kt.).

8. Archyvų nuostatuose nurodoma, kad archyvas turi teisę sudaryti *laikinąsias* komisijas klausimams spręsti – neaišku, kodėl išskiriamos tik laikinųjų komisijų sudarymas ir nepaliekama teisė sudaryti nuolat veikiančių komisijų.

9. Archyvų nuostatuose, atsižvelgiant į vykdomą valstybės tarnybos pertvarką ir siekį atsisakyti reguliuojamo didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų skaičiaus, siūlome, atsisakyti nuostatos, kad tvirtinamas pareigybių sąrašas neturi viršyti didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičiaus – tol kol minėtas teisinis reguliavimas bus nustatytas kituose teisės aktuose, jis ir taip bus taikomas; tačiau jam pasikeitus nebebus būtinybės keisti archyvų nuostatų ir tuo pačiu bus įgyvendinamas teisėkūros efektyvumo principas.

10. *Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės archyvų nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto* – atsižvelgiant į teisingumo ministro patvirtintas teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas, siūlome: nutarimo pirmą punktą dėstyti taip: „Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės <...> nutarimu Nr. 197 „Dėl <...>“ patvirtintus:“; 2- 6 punktus po žodžio „papildyti“ įrašyti žodžius „nurodytuoju nutarimu patvirtintus“; taip pat siūlome 3-6 punktus apjungti į vieną punktą.

11. *Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1786 „Dėl Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projekto* – siūlytina apsvarstyti atsisakyti keisti šį nutarimą, įvertinant tai, kad šios tarnybos nuostatų 13.16. papunktis nustato, kad Lietuvos vyriausiasis archyvaras „*atlieka Dokumentų ir archyvų įstatymo*, kitų įstatymų ir teisės aktų *jam pavestas funkcijas*“, o nutarimo projektu teikiami pakeitimai tik perrašo Dokumentų ir archyvų įstatymo 8 straipsnio ir 15 straipsnio 2 dalies nuostatas. Tokiu būdu bus įgyvendinamas teisėkūros efektyvumo principas.

12. Dėl objektyvių priežasčių brauktina įsigaliojimo data – 2022 m. liepos 1 d.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Indrė Marija Baranauskienė